

אחר ונמדרגי מנאר דמוקי לה בחבוסים בנית האסורים גם קשה מ"ש הרמב"ם
 בפרק ב' מאיסורי ביאה דחייב צבא על אשה דרך זנות והוליד ממנה בת ואלך משכחת
 לה שמה זנתה גם עם אחר וכלומה שזה היתה שאלת האוכל כי כבר עברו יותר משש
 עשרה שנה שהשנתי בזה להרב ה"ל וגם תשובתי הראשונה אינה נמצאת אחי כפי
 הנראה מתשיבה זו והשנתי דמשכחת לה בקדושי תנאי ולא תקיים והוליד ממנה בת
 ובזו אין לחוש לאפקרה נפשה או קדושי טעות ובהך דפ"ב דיבמות דממוך פוער
 ועם דפריך הא אינו עושה מעשה עמך משמע דמיירי אפילו בא עליה בדרך זנות
 ועל זה השנתי דמשכחת שהוא העיר לאשה שמת בעלה ונשאה על פי עדותו אחר כך
 דהא קיימא לן כנס אינו מוציא נמצא שהוא רשע והיא לא איתרה חוקתה שסמכה על
 דבריו וגם כיון שהיא אשתו אף היא דיימא מעלמא כיון שהוא דר עמה בדרך איש
 ואשתו תולין רוב בעילות בבבל ועיקר דין בתו משכחת לה באנוסה דאם אנסה לא
 שייך לתלות שזינתה מאחר ויותר ע"כ אינו זוכר מה השיב החכם בפרטות אך על
 פי הדברים הנ"ל תוכן התשובה הכתובה כאן:

תשובה הפלפול אשר עבר דינינו ראיתי את אשר השיב מעלתו על מה שהשנתי
 מקדם ויחמין לי כי לא כתבתי הדברים רק ע"פ מושכל ראשון כי גם אכני
 אינו מוסנה מכל דר כי כעת אני כותב על הלכות י"ג וכבר כתבתי עד שיומן
 קכ"ו יותר מעשרה בוגין ושיעורין דרבנן גם כן עם כל זה לא ראיתי בדבריו שום תפיסה
 על דברי כי מה שאמר שלא ראיתי דברי הרמב"ם פ"ב מהלכות איסורי ביאה ושם
 מפורש דלא חיירי בקדושי תנאי לא ידעתי מה זו השגה וכי עלה על דעתו לומר שאין
 איסור בנית מפותה ודלתי כל שהיא בתו או חילוק בין אונס למפותה אלא שפותה אין
 אלו יכולין לעמוד על ביור הדברים דיש לחוש שמה זנתה גם עם אחר ושם לא כתב
 הרמב"ם רק עיקר הדיון שאין לרדף קידושין ואדרבה אי בעינא אמינא בדברי הרמב"ם
 שמכאן הוכיח צבא על כל אשתו דחייב שמים והראב"ד השג עליו וליפי זה נראה
 לשיטתו ליה להרמב"ם למה לי קרא לבתו מאנוסתו לאסור דילמא לאו אביה הוא ולא
 משכחת חיוב מיתה כלל וע"כ צריך לומר דקרא אתא לבת אשתו דחייב שמים
 אלא דהא ליתא דברים פרק הגטרפין מפורש דבתו חייב עליה שריפה גם עיקר
 הקושיא יש לדחות דיש לומר דמתניתין דהתם היינו בת אשתו ונ"מ בהתרו בו משום
 בתו על זה צריך קרא וכוה שייך רוב בעילות בבבל וגם לדברי הרמב"ם נהי דחיישין
 בייבוס להחמיר מכל מקום פשיטא דלעתה בפינתה אשה וגולדה בת שאף ש"ל שונתה
 מאחרים מכל מקום להקל לא אמרינן וזולתי הבת אסורה לו ואין קושיא רק על חיוב
 מיתה ועל זה כתבתי בדברי ראשונים שגם חיוב מיתה משכחת לה בקדושי תנאי וגם
 משכחת לה בפינתה אשה וכנסה מיד דלילו לא כתב רמנא בתו מאנוסתו דחייב
 לא היה מחוייב אבתו דאף להרמב"ם לא אמרינן בצירור שאין זה בתו רק לחומר
 חשש כמבואר בדבריו משא"כ למאי דחייב התורה בתו מאנוסתו ממה נפשך חייב ואין
 שייך רוב בעילות בבבל ולק"מ ומה שדחה דברי בע"א כיון דלא שייך קדושה דמי
 היכי דדימא מיינה תמיהה דהא אפילו אשה מונה בשני עדים דרוב בעילות תולין
 בבבל ואם כן הני בחוקת זה העד ומה שלא אמרתי בשני עדים היינו משום שנקשתי
 להשיב לו אף על פי שבתו שאמר דמתניתין מיירי ברשע דוקא ובשני עדים יש לומר
 שסמך על העד השני דעד אחד נאמן באשה ולא יחשוב שאני מתרץ דברי כי זו אמיתת
 כוונתי הראשונה גם מה שאמר שלא דברתי נכונה במדרגי שבדרי המדרגי אחון כהנאמר
 במשנה רוב כותים כו' דיימו זה אינו נראה כלל דאם כן תקשי לך גם לשאר פוסקים
 ולמה בחר ברמב"ם ולא אמור יאמר דלשאר פוסקים כיון שישראל ידוע ולא אחר
 ולא דימא מעלמא לא תלין בזה בחר אם כן גם להרמב"ם צריך לאשמעין עיקר הדיון
 ונ"מ דמתניבת נמי וטובא קמ"ל לדינו בנן כלל לכל מילין שהרי הרמב"ם לא אמר
 שזולתי אינו בנו רק שחוללת ולא מתניבת ונ"מ נמי למילי טובא שאינו חשוב בנו מן
 הנכרית ומה שמה על החילוק בין אנוסה למפותה תימה על תמיהתו וכי לזו הצרכו
 לחלק בין אנוסה למפותה דפשיטא לענין הדיון אין הפרש בנייהם וגם בתו אנוסה
 אסורה כמו מפותה אלא שאין אנו יכולין לעמוד על צירור הדבר כי אם בנינוסה מה
 שאין כן מפותה יש לחוש דילמא לאו אביה הוא ומי סניא ליה הא דלוקי בתשובין
 בנית האסורים שהיו מציאות רחוק יותר ולא ידעתי מה מלא בהרמב"ם מנגד לזה
 שהדיון ברור מצד עצמו כי בסוף פרק אלמנה נקט העעם משום דמדאפקרה נפשה
 ומאי אפקרה נפשה שייך באנוסה כי נפקה ואין מושיע לה ובפתיחת הרמב"ם עמדתי
 מרעיד על הלשון שכתב הר"מ שגריה מדבריו דגם באנוסה אחר הרמב"ם דחוללת
 מיהו כד דייקת שפיר ו"ל דגא קאי רק על א"א ודוק אבל בפנויה ולא דיימא מעלמא
 וזולתי גם הרמב"ם מודה ואף בפנויה חולק הרשב"א והר"ש ואם כן כך חובתינו ויפה
 לנו למעט במחלוקת ובה דפריך צדמות מתניתין ו"ל דבא משמע אפילו מפותה
 מדלא נקט אונס אי דוקא הוא וללינא דש"ס דנקיט אונסין מדויק היטב לדברי
 דלהבין קאמר בתו מאנוסתו דבה לא מספקין דאפקרה נפשה לאחר ובלאוהו הזמן
 קרתי בת"ש בכוננת הר"מ דקאי אשת איש והיינו אם אנס אשת איש דיש לתלות רוב
 בעילות בבבל מכל מקום להחמיר מושגין שהוא בנו אבל אם אנס אשה פנויה שאין
 לחוש רק שזינתה עם אחר ולזה לא חיישין כיון דלא איתרע חוקת כשרות יודע
 מהיכא התי לומר שזינתה גם עם אש אחר ואם כן לכ"ע אם אנס אשה וילדה ורע
 קיימא מתנו הוא ומ"ש אז דבא משמע אפילו מפותה היינו דברשא נקט נמי האונס
 ומפתה משמע דסיפא במפותה נמי חיירי וכן שרש"י ד"ה דקניי בתמני ילדה אנוסה
 מפותה כו משמע דעיקר ראיה משום דמפותה נמי מיירי:

תשובה נו

שאלה ונשאלתי בק"ק פרעשבורג דימי חורפי כדת מה לכתוב בגט היתון
 בעיר ווינא ששם הטלל העיר הוא ווינא אלא שהרחובות חלוקין בשמות
 כמו לעפלד שטאט ודומיין אם יש לכתוב שם הרחוב: **תשובה** בראשית

ההשקפה עלה על דעתי לדמותו לטור מן העיר דאסור בעיבור של העיר כדלית
 בנדרים דף מ' וא"כ כל מה שבעיבור חשבינן כעיר כדיליף התם מירוחו ע"ש ואחר כך
 הראו לי שגם הגאון מהר"ם א"ש נשאל ע"ז וסמך על הראיה זו לומר שאין צריך לכתוב
 רק שם הכולל של עיר אכן עיינתי בתשובת מהר"י סימן ק"א שקדמו בראיה זו שגשג
 הרב על גט שככתב בעיר פלימת והאשה היתה בשער העיר והשיב דכל מה שבעיבורה
 של עיר חשבינן כעיר וגדולה מוה הביא מהר"ו שם דעת הר"ש שסובר דכל מה שכתב
 העיר חשוב כעיר וכמ"כ לענין נדרים שאף שהוא חוץ לעבורה של עיר בתוך התחום
 אלא שמהר"ו תמה עליו דהא בנדרים דף מ' שריין ליה חוץ לעבורה של עיר אף שהוא
 בתוך התחום דיליף התם מקרא דכתוב ומדות מחוץ לעיר אלפים אמה ודחק עצמו
 בזה טובא כמבואר למעין אבל לעני"ל לא קשה מידי דוודאי לאו בכלל עיר הוא ומ"מ
 יכה כתב הר"ש לענין גט שכותבין מתא דיתבא על נהר פלוני והאי על וודאי לאו תחת
 הוא אלא בסמוך ואם כן שפיר כתב הר"ש כיון דחייבין בריש מגולה דסמוך היינו תחת
 שפיר שייך לכתוב על דסמוך מיהו הוה כן כ"ל ברור וא"כ לפ"ז היכא שצריך לכתוב
 שם העיר גופיה כ"ע מודו דמוך עיבורה של העיר דווקא מוקרי בשם העיר מיהו כ"ל
 לפקפק בראיה זו לכדון שלפנינו דוודאי ו"ל דהא דעיבורה של עיר הוה כעיר היינו
 באין לו שם מיוחד בפני עצמו ממילא נחשב בכלל עיר אבל אם יש לו שם מיוחד
 בפני עצמו אין לנו ראיה להתיר דעיבורה של ירוחו ע"ש וירוחו נקרא מה שאין לו
 בנדון דידן ומיהו"ל לא קשיא כלל דלא מייירי בש"ל נהר פלוני והאי על וודאי לאו תחת
 אך לעני"ל נראה כיוון דעיקר העעם שצריך להזכיר מקום שהעדים עומדין כמו שכתב
 בסיומן קכ"ה הוא טובע מהא דאיתא בגמרא דגיטין דף פ' דאמר רב לספרי כי יתבייש
 ביהוי כתובו ביהוי וכי יתבייש בשלי כתובו בשלי וכתבו התוספות שם דהינו ושל
 שתי מקומות סמוכות זה לזה כו' ורבותא אשמעין דאע"ג דאין דומה כ"כ לשקרא שיכולין
 לילך מזה לזה בחד יומא יש להחמיר עכ"ל ומשמע דוקא בשם שני מקומות נפרדים
 אז מחוי כשיקרא משא"כ שגלמת הוא מקום א' וכלל כלל העיר שהרי אינו נקרא
 בשם לפנמין רק ככלל בשם העיר ודרך לומר ניטע לווינא אף מי שעומד שם באוה
 רחוב שיש לו שם פרטי מ"מ אינו מיוחד שם הרחוב וכמעט שאין בכל עיר רחוב שלא
 יכונה בשם פרטי ומ"מ שככותבין העיר בכללותו אין כותבין רק שם הכללי וא"כ נראה
 פשוט שאין לכתוב שם הרחוב וכן לאריך טעמא שכתב במדרגי שיהא העדים חוץ
 לקיימו וא"כ בודדאי מה שיש שם פרטי לרחוב לא ימנע בשביל זה מציאת עדי הקיום
 ואם כן משמע דאין צריך לכתוב רק שם הכולל דתרי עטמי איתנהו וגם מלשון
 הרמב"ם פ"א מגירושין שכתב גט שכתב צירושלים וטעה וכתב בלוד פסול משמע נמי
 דווקא בטעה בשני מקומות נפרדים משא"כ צידון דיון שהוא מקום א' פשיטא שאפילו
 לכתחילה אין חוששין לשם פרטי שיש לרחוב דאם נימא דאפילו בשתי רחובות בעיר
 אי נמי איתא לרוב הו"ל לכתוב רבותא טפי וגם רב ה"ל לאשמעין רבותא טפי אלא
 וודאי דאין כותבין רק שם העיר וגם כ"ל דעיקר שם הרחוב לא בא לשם פרטי רק
 שיתחד בשם הוה לבדו דוודאי עיקר המקום נקרא על שם העיר ואין השם הפרטי רק
 לסיון בעלמא לסיון המקום בעיר גדולה אבל עיקר השם הוא השם הכולל וכן
 דלענין שם המקום שהעדים חומיין אין כותבין רק עיקר שם העיר כמ"ש ה"ה במקום
 עמידה של הבעל אין לכתוב רק שם עיקר העיר וכוה סגי דמה שיש לרחוב שם פרטי
 אינו מעלה ומוריד כלל דידוע ששם העיר בכללה נקראת ווינא ועוד ראיה לזה מה
 שכתב המדרגי בפ' המגרש תשובת הריב"ז א הוציא ג"כ בבי"ט קכ"ח שככותבין מגרש
 אפי' בעירות גדולות כמו טרויש וכתב אף ע"פ שגלשון מגרש הוא קרקע שסביבות העיר
 כדכתי' ומגרש לערים סביבותיהם אינו אומר שכך ר"ל במגרש פלוני אשר אינו עומד בה והרי
 היא בכלל חוץ המגרש שהרי המגרש מוקיפה ונראה שלפיכך נהגו לכתוב כך לפי שלפעמים
 דר בנתים שבולטים מחוץ לעיר ובלשון בני אדם אין שם העיר עליהם ובלשונם שכתב
 מגרש הכל בכלל ומנהג כשר הוא עכ"ל הרי להדיא אף שהעיר אינה נקראת מגרש
 שאין דרך לומר רק עיר פלונית מ"מ כיון שגם העיר נכללת בכלל מגרש הוא כשר
 וא"כ בנ"ג שם הרחוב נכללת בשם העיר פשיטא דכשר ואדרבה אין לכתוב הרחוב
 מטעם הריב"ז א' דלפעמים בתיים בולטים מרחוב לרחוב ויש לכתוב שם הכולל וכן משמע
 מנוסח הגט שכתב הרמ"א שגובגין בקראקא לכתוב קאזמירא אף שיש כמה רחובות
 משונות בשם לא חיישין כלל לכתוב הרחוב וגם בגמרא צבימות דף קי"ד ובספ"ק דכ"ח
 דמיייתי כמה גיטין ולא מיייתי בשום דוכתא לכתוב הרחוב ודומק לומר דטלבו הכי
 איתרמו שלא היה ברוב שיש להשם פרטי וגם הרמ"א שכתב בסיומן קכ"ח בסתם שאין
 חילוק בין עיר גדולה לעיר קטנה אף דבעיר גדולה דרך שיהיה כמה רחובות משונות בשם
 לסיון המקום מ"מ לא חילק הרמ"א בזה אלא ודאי כמו שכתבתי הנלע"ד ככתבתי
 הגם שלא מלאני לבי לסמוך על דעתי מ"מ מאחר שכבר הורה הזקן מהר"ם א"כ
 ככתבתי הנלע"ד בקיום דבריו ועיין מהר"ו ק שרש קע"א ענף ה' וכן משמע בגמ' דגיטין
 דף פ' דפריך אמתניתין דהיה בתורה וכתב במערב ופריך מאן אילימא בעל היינו שונה
 שמו ושמה שם עירו ושם עירי ומאי קושיא עוקמי דמתניתין מיירי אפי' בעיר א' רק
 שהרחובות חלוקות וזה נקרא רחוב מורה וזה נקרא רחוב מערב ולינא דמתניתין
 כפשטא אלא וודאי אין כותבין שם הרחוב כלל:

תשובה נו

שאלה שאל החכם הרבני המרזף המושלם כמוה' בער אופנהיים ביהותי בק"ק
 פרעשבורג על מ"ש החוס' במתנות ד' כ"ב ע"ב ד"ה ור יאודה שכתבו והיהו דפסחים
 ל"ק אפי' למ"ד בתיך בעל חילוקין דמשקין לבי מסרחי אין שם משקה עליהן ולא אפשר
 לה לתרומה שתיעשה חולין והקשה לפ"ז מהא דפריך בחולין ד' ק"ח לרב אי ס"ל אפשר
 לבטוחו אסור חלב אמאי וזוהר חלב נבילה הוא ומאי קשיא נימא דרב ס"ל ג"כ כרבי
 חייא וכיון דא"א לחלב להיות בשר לא מקרי מין בנימי לרב: **תשובה** מה שכתבתי
 לו מהך דחולין ו"ל חדא ע"פ מ"ש צ"ד סימן ק"ה סקט"ו מהא דגם בבי"ח היכא דאין
 איסור יוצא מחתיכה לחתיכה בלי רועט וקשה הלא בשר בחלב נעשה השגר גוף
 איסור